بسمه تعالی

شیوه نامه اجرائی آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان و دستیاران دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور

مردادماه ۱۴۰۲

هرچه محیط دانشگاه ، محیط تدین و سلامت دینی باشد، برای دانشجو، برای درس خواندن برای فکر صحیح کردن و برای هرگونه تلاش سیاسی و فرهنگی سالم، امن ترخواهد بود.

مقام معظم رهبری مد ظله العالی

مقدمه:

بررسی تاریخ ، فرهنگ و تمدن بشری نشان می دهد که آراستگی ظاهری و رفتاری انسان ها در هر مقطع و در هر قومی نشان دهنده رشد، بلوغ و بالندگی فرهنگی هر جامعه است. فرهنگ و تمدن اسلام و ایران به عنوان یکی از برجسته ترین و پیشروترین نمادهای تمدنی بشر همیشه مورد توجه سایر اقوام و ملل بوده و هست.

علاوه بر این همراه با تاسیس دانشگاه و مراکز علمی ساحت معنوی و مقدس علم برای انسان باعث شده است تا دانشمندان، دانشجویان، دستیاران و تعامل گران با این حوزه همیشه در محیط اجتماعی دانشگاه بالاتر از استانداردهای رایج اجتماع رفتار کرده و ساحت مقدس دانشگاه را پاس بدارند.

از آنجائیکه امروزه به دلیل پدیدآمدن شبکه های اطلاع رسانی و ارتباطی فاصله بین باورها، اعتقادات و فرهنگ ها و شئون فرهنگی و رفتاری افراد مختلف بسیار کم شده و هویت اصیل فرهنگی جوامع علمی را دستخوش هرج و مرج قرار داده است لازم است تا آحاد جامعه دانشگاهی نسبت به این مساله حساس بوده و هویت جوامع علمی را پاس بدارند.

در این راستا رفتار و نحوه پوشش و ظاهر دانشجویان و دستیاران عزیز در مراکز بالینی همگام با پزشکان، پرستاران و پیراپزشکان پرسنل، که براساس وظایف خاص خود لباس فرم مخصوص با رنگ مخصوص را به تن دارند علاوه برایجاد محیطی مطمئن جهت بیماران، می تواند باعث افزایش بهره وری و پایبندی به این شئون در تمامی زمینه ها باشد.

به همین منظور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در جهت قانونمندی و استاندارد سازی رفتار و پوشش دانشجویان دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی و دستیاران، با اتکاء به دانش جمعی و قوانین موجود درسطح ایران و جهان، و به استناد قوانین بالا دستی ، استانداردهای حقوق گیرنده خدمت و همراه وی و مصوب جلسه ۳۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۷۴/۶/۱۳ در خصوص مصادیق پوشش (مجاز و غیر مجاز) حرفه ای دانشجویان و دستیاران که در تبیین بند ۳/د ماده ۶ آیین نامه انضباطی دانشجویان تدوین شده است، آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان و دستیاران دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور به تصویب رسید و به منظور اجرایی نمودن این آیین نامه به استناد بند ۱ از ماده ۴«آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان و دستیاران دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور» شیوه نامه ای تهیه گردید تا ضمن شفاف سازی عملکرد دانشجویان و دستیاران، خط مشی مشخص برای مجریان و ناظران باشد .

با عنایت به گذشت بیش از ۱۰سال از شیوه نامه کنونی وتغییرات گسترده در شیوه پوشش دانشجویان و دستیاران، ضرورت بازنگری و اصلاح شیوه نامه کنونی احساس گردید که به همین منظور شیوه نامه حاضر مورد بازنگری قرار گرفت.

ماده ۱ – تعاریف کلی

کلیه اصطلاحات این آیین نامه بر اساس تعارف مصوب در آیین نامه های آموزشی تنظیم شده و شامل موارد ذیل میگردد:

۱. دانشجو: فردی است که از طریق ضوابط و موسسات آموزش عالی و یا آزمون ورودی دانشگاه ها پذیرفته شده، ثبت نام کرده و در حال طی کردن سنوات آموزشی است.
۲. دانشجوی بالینی و دستیار : به دانشجو و دستیاری اطلاق می گردد که تحت آموزش در مرکز آموزشی بهداشتی درمانی قرار دارد.
۳. محیط آموزشی و پژوهشی: محلی است که فردی در آن با عنوان دانشجو در حال انجام فعالیت های آموزشی و پژوهشی است.

تبصره ۱ : دانشجویان و دستیاران خارجی(اتباع غیر ایرانی) نیز مشمول این آئین نامه هستند.
تبصره ۲ : مکان های اردویی و کلیه تجمعات دانشجویی و دستیاری مشمول قوانین محیط های آموزشی و پژوهشی می شوند.
تبصره ۳: برای سهولت در روانخوانی متن ، به جای عبارت «شیوه نامه اجرایی رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان و دستیاران دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی کشور» تنها از کلمه شیوه نامه استفاده می شود.

ماده ۲)رفتار حرفه ای

از آنجا که هدف از آموزش دانشجو و دستیار در دانشگاه های علوم پزشکی، درحقیقت تربیت نیروی ماهر جهت انجام حرفه ی مقدس پزشکی و احتمالاً ورود به حریم خصوصی افراد است، از این رو به عنوان یک وظیفه شرعی و اخلاقی، دانش آموخته موظف است رفتاری کاملا حرفه ای و متناسب با شان محیط های علمی و درمانی از خود نشان دهد و همواره به عنوان مشاوری راز دار به حریم خصوصی و شان و مقام دیگران احترام بگذارد.

ماده ۳) وظایف اختصاصی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاهها /دانشکده های علوم پزشکی:

۱. به منظور اجرایی نمودن شیوه نامه اجرایی آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای، دانشجویان و دستیاران دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی کشور موظفند شرح وظایف ذیل را مد نظر قرار داده و در اجرای بهینه آن کوشا باشند:
۲. برگزاری جلسات سخنرانی، پرسش و پاسخ و همایش های علمی در خصوص حجاب در دانشگاه
۳. برنامه ریزی در جهت بهینه سازی فرهنگ رفتار و پوشش حرفه ای به‌ویژه در اوقات فراغت با اولویت اجرای برنامه ها به تفکیک دختران و پسران.
۴. ایجاد مراکز مشاوره با کادر مجرب مشاور و کارشناسان مذهبی و فرهنگی جهت اطلاع رسانی و تعامل بیشتر با دانشجویان و دستیاران دانشگاهها و دانشکده ها.
۵. برگزاری نشست های هم اندیشی، مناظره و کرسی های آزاد اندیشی در خصوص فلسفه عفاف و حجاب.

۶. برگزاری نمایشگاههای عرضه و در دسترس قرار دادن پوشاک متناسب با سبک زندگی ایرانی-اسلامی و این شیوه نامه با قیمت مناسب و تخفیف حداکثری
۷. گنجاندن مفاهیم عفاف و حجاب در برنامه های آموزشی (ساعت های فرهنگی) دانشجویان و دستیاران.
۸. فرهنگ سازی، آموزش و اجرای کامل قانون انطباق امور فنی موسسات پزشکی با موازین شرع مقدس اسلام و ابلاغ دستورالعمل های اجرایی در محیط های آموزشی و بهداشتی درمانی.
۹. نظارت بیشتر بر بیمارستان های تابعه و مراکز آموزشی درمانی به منظور ترویج فرهنگ حجاب و رعایت حقوق بیماران توسط دانشجویان و دستیاران.
۱۰. تاکید بر رعایت حجاب و اخلاق اسلامی به عنوان یکی از پیش شرط های اساسی جهت حضور دانشجویان و دستیاران در محیط های مختلف آموزشی و دانشگاهی
۱۱. اهمیت به مساله حجاب به عنوان یکی از امتیازهای شاخص در گزینش و معرفی دانشجویان، دستیاران و اعضای هیات علمی نمونه دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی بر اساس آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای.
۱۲. اهداء بسته های فرهنگی به دانشجویان و دستیاران جدیدالورود در راستای ارتقاء آگاهی آنان در حوزه حجاب و عفاف.
۱۳. ارایه الگوی مناسب و متحدالشکل به دانشجویان و دستیاران جهت ورود به محیط های آموزشی پژوهشی و بهداشتی درمانی طبق شیوه نامه اجرایی.
۱۴. بالا بردن سطح آگاهی و باور دانشگاهیان(اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دستیاران و کارکنان) از طریق تبیین دیدگاه های اسلام در خصوص عفاف و پوشش، آسیب های اجتماعی و تحکیم ارزش ها، مبانی استحکام روابط خانواده، مهارت های زندگی و سبک زندگی اسلامی- ایرانی با برگزاری کارگاه های آموزشی.
۱۵. معرفی الگوهای مناسب با بهره گیری از سیرهٔ عملی معصومین(ع)، بزرگان علمی، ادبی و فرهنگی منطبق با مقتضیات زمان و مکان در مناسبت های مختلف و سخنرانی استادان متخصص و بانوان خارجی و تازه مسلمان شده و محجبه در موضوع عفاف و پوشش.
۱۶. تبلیغ و اطلاع رسانی گسترده مواد مختلف این دستورالعمل به استادان، مدرسین و اعضای هیئت علمی، دانشجویان، دستیاران و کارکنان در قالب بنر- پیامک و تابلوهای دانشگاه
۱۷. ایجاد زمینه فکری و اندیشه ای برای دانشگاهیان در زمینه عفاف و پوشش اسلامی با برگزاری کرسی های آزاد اندیشی، مناظره، جلسات هم اندیشی و نشست های تخصصی.
۱۸. شناسایی و تشویق اعضای هیات علمی و دانشجویان و دستیاران نمونه در حوزه عفاف و پوشش در دانشگاه و برگزاری کارگاه های توجیهی برای آنان به منظور جلب مشارکت و همراهی
۱۹. زمینه سازی برای ارائه محصولات فرهنگی مانند کتاب، لوح فشرده و اقلام مربوط به موضوع عفاف و پوشش و حمایت از اجرای مسابقات فرهنگی و هنری به صورت مجازی یا حضوری مرتبط
۲۰. فعال کردن دانشجویان و دستیاران در حوزه پژوهش های علمی حجاب و عفاف در دانشگاهها وحمایت مالی از پایان نامه های برتر دانشجویی و دستیاری، طرح های پژوهشی و کتاب های مرتبط با موضوع گسترش فرهنگ عفاف و پوشش
۲۱. تقدم اقدامات ایجابی معرفتی و تشویقی بر اقدامات بازدارنده براساس شیوه های امر به معروف و نهی از منکر در امر عفاف و پوشش(مانند: برگزاری کارگاه های مختلف آموزشی با موضوع عفاف و پوشش، مسابقات علمی و فرهنگی، اردوهای فرهنگی مرتبط، سخنرانی و جلسات پرسش و پاسخ، کرسی های آزاد اندیشی و ...).
۲۲. شناسایی و به کارگیری نیروها و کارکنان آگاه، توانمند و شایسته و عامل به مبانی دینی عفاف و پوشش، برای انجام فعالیت های فرهنگی، ارشادی، اجرایی و تبلیغی در این خصوص.
۲۳. جلب مشارکت همه دانشگاهیان، مردم، نهادها و هیأت امنای دانشگاه در اجرای این دستورالعمل.

۲۴. معاونت آموزشی بایستی این شیوه نامه اجرایی را در بدو ورود دانشجو/ دستیار به دانشگاه به رویت او رسانده و تعهد نامه کتبی را با امضای دانشجو/ دستیار مبنی بر توجیه کامل و الزام وی به عمل به مفاد آن دریافت نماید. (این تعهد نامه در هنگام ثبت نام یا ابتدای هر مقطع تحصیلی از دانشجو/ دستیار اخذ و در پرونده آموزشی وی نگهداری خواهد شد.)

۲۵. همه مراکز دانشگاهی موظفند تابلو یا پوسترهای ۵۰ * ۷۰ حاوی مقررات و ضوابط پوشش و شئون رفتاری در دانشگاه را در فرم و رنگ یکسان در ورودی دانشکده ها و کلیه مراکز آموزشی- درمانی، بگونه ای که از فاصله دو متری قابل رؤیت و مطالعه برای همه افراد باشد، نصب نمایند.

تبصره : معاونت های آموزش و دانشجویی- فرهنگی وزارت وظیفه نظارت بر حسن اجرای این آئین نامه و شیوه نامه اجرایی آن را به عهده خواهند داشت.

ماده ۴) الزامات حدود، وظایف و آداب حرفه ای دانشجویان و دستیاران:

۱. کارت شناسائی ارائه شده از سوی معاونت آموزشی شامل عکس، نام و نام خانوادگی، آرم دانشگاه، رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی دانشجو/ دستیار باید بصورت متحدالشکل بر روی سینه در سمت چپ لباس فرم به طوری که قابل رویت باشد نصب گردد.

۲. لازم است کلاس های درس دانشجویان و دستیاران دختر و پسر در دو ردیف جداگانه تشکیل شود.

۳. دانشجویان و دستیاران باید به منظور رعایت استانداردهای حقوق خدمات گیرندگان و همراهان وی متون مصوب اخلاق پزشکی را مطالعه و به آن عمل نمایند.

۴. از آن جایی که رعایت حریم شخصی و خصوصی و آرامش روحی بیمار در هر شرایطی برای دانشجویان و دستیاران الزامی است ، لذا باید سعی نمایند قبل از اخذ شرح حال ،معاینه ، آزمایش و ... رضایت بیمار را اخذ نمایند.

۵. دانشجویان و دستیاران در صورتی که دستورالعملی را به ضرر بیمار و یا ناقض مقررات بالینی و ایمنی ببینند باید آن را با مسئول ارشد بالینی در میان بگذارند.

۶. دانشجویان و دستیاران باید به حقوق بیماران در رابطه با انتخاب درمانگر و روش درمانی در موارد غیر اورژانس احترام بگذارند.

۷. دانشجویان و دستیاران باید به آداب و رسوم ، زبان، مذهب و فرهنگ بیماران احترام بگذارند.

۸. هرگونه تصویربرداری، فیلمبرداری و ضبط صدا از بیمار با استفاده از تلفن همراه و غیره بدون اجازه کتبی بیمار ممنوع است.

۹. دانشجویان و دستیاران نباید از موقعیت بیماران و یا خانواده های آنان سوء استفاده نمایند.

۱۰. دانشجویان و دستیاران باید اسرار بیماران را حفظ نمایند.

۱۱. استعمال سیگار و سایر دخانیات در زمان های حضور فرد در محیط های دانشگاهی(بیمارستان ها، خوابگاه ها، سالن مطالعه اماکن ورزشی، کافی شاپ ها ، رستوران ها و...) ممنوع می باشد.

۱۲. هر گونه خوردن و آشامیدن بربالین بیمار ممنوع است.

۱۳. استفاده از تلفن همراه و سایر وسایل صوتی و تصویری بربالین بیمار ممنوع است.

۱۴. هرگونه بحث و شوخی های نامناسب و خندیدن با صدای بلند در تمامی محیط های بالینی بخصوص درمقابل بیماران و یا محیط های عمومی ممنوع می باشد.

۱۵. بلند کردن صدای موبایل یا هر رسانه دیگر به عنوان پخش صوت در محیط های بالینی ممنوع می باشد.

۱۶. رعایت حدود شرعی در نگاه و گفتگو با نامحرم و رعایت شئونات اخلاقی، اجتماعی و دانشجویی در محیط های بالینی بسیار ضروری است. دانشجویان و دستیاران باید از اعمال و رفتار خلاف شئون اسلامی، دانشجویی و اخلاق حرفه ای خودداری نمایند.

۱۷. جویدن آدامس برای دانشجویان و دستیاران در زمانی که پوشش بیمارستان را بر تن دارند یا در حال گفتگو و مداخلات تشخیصی و درمانی در مورد بیماران هستند مجاز نمی‌باشد.

۱۸. استفاده از هر نوع دارو و یا ماده ای که باعث غیر عادی جلوه نمودن حرکات و گفتار دانشجو و دستیار شود، ممنوع می باشد.

۱۹. رعایت ادب و احترام ، فروتنی، اخلاق و آداب اسلامی متناسب با شأن یک فرد دانشگاهی در برابر اساتید و اعضاء هیات علمی الزامی است.

۲۰. دانشجویان و دستیاران از هرگونه توهین و تمسخر زبانی و رفتاری، مشاجره و پرخاشگری خودداری نمایند.

۲۱. دانشجویان و دستیاران ملزم به استفاده صحیح ، حفاظت و نگهداری از امکانات ، تجهیزات و وسایل عمومی در اختیار هستند. دانشجویان و دستیاران بدون هماهنگی مسئول مربوطه، مجاز به استفاده از تجهیزات نخواهند بود. علائم هشداردهنده و راهنمای استفاده از وسایل، مورد توجه قرار گیرد.

۲۲. استفاده از امکانات و تجهیزات برای مصارف شخصی و یا به نفع احزاب و گروههای غیر مجاز، ممنوع میباشد.

۲۳. ایراد خسارت به اموال موجود در فضاهای دانشگاهی و محیطهای بهداشتی درمانی یا سایر اموال بیت المال مجاز نمی باشد.

۲۴. در درون بخش های بیمارستانی استفاده از هرگونه پوشش غیر حرفه ای روی لباس فرم مصوب ممنوع است.
تبصره :استفاده از چادر رنگ روشن در محیط آموزشی درمانی در صورتیکه مخصوص استفاده در فضای درمانی باشد بلامانع است.

۲۵. چنانچه دانشجو یا دستیار بیماری مسری داشته باشد بایستی مسئول ارشد آموزش بالینی خود را مطلع نموده و نکات لازم در مورد اصول بهداشتی را رعایت نماید.

۲۶. هنگام معاینه بیمار غیر همجنس، می بایست دانشجو یا دستیار همجنس بیمار یا همراه او (بیمار) در کنار دانشجو و دستیار معالج حضور داشته باشد.

ماده ۵) مصادیق باید ها و نباید های پوشش و آراستگی(مشترک آقایان و بانوان) :

۱. استفاده از پوشش یا زینت آلات مغایر با شرع مقدس اسلام، فرهنگ اسلامی و ملی و شأن و عرف دانشگاه و مصداق ترویج فرهنگ و سبک غربی و حاوی حروف و کلمات و نماد عرفان های نوظهور، فرقه های انحرافی و شیطان پرستی ممنوع می باشد.

۲. مدل مانتو، مقنعه، لباس ها، کفش و کیف باید ساده و به دور از مدل های افراطی باشد.

۳. هرگونه پوشش کوتاه یا تنگ، مانتو جلو باز، جنس حریر، تور و یا لباس های یقه باز که بدن را نمایان سازد، ممنوع می باشد.

۴. مچ بندهای (دست و پا) غیرمتعارف که دارای نقوش زننده علایم گروه های انحرافی، ضداخلاق و یا رنگ دار، پولک دار، چراغ دار، قفل دار، زنجیردار و ... ممنوع می باشد.

۵. استفاده از پیشانی بند، شال، دستمال گردن، کمربند، انگشتر وکیف هایی که دارای نقوش و نوشته هایی با حروف لاتین و زننده و یا دارای علامت گروه های انحرافی، ممنوع می باشد.

۶. استفاده از لباس ها و هرگونه اقلام آویز شده که روی آن تصاویر زن، عبارات عاشقانه، مبتذل، الفاظ رکیک، تصاویر فکاهی، پوچ و بی معنا، شعارهای قومی، نژادی، آرم و نشانه های دین ستیزی، گروه های خاص انحرافی از جمله رپ، هوی و تبلیغات تجاری که زننده یا توهین آمیز تلقی می شوند یا محیط آموزشی را خصمانه می سازند، ممنوع می باشد.

۷. هـر گونـه تاتو(خـالکوبی) صـورت (لـب، ابـرو و چشـم) و در نـواحی قابـل رویـت (دسـتها وصـورت و ...) و سـوراخ کـردن اعضـاء بـدن نظیر حلقه در بینی ممنوع می‌باشد.

۸. اسـتفاده از پوشـش مجـامع غیرمناسـب بـرای محـیط دانشـگاهی نظیـر: پوشـش متناسـب بـا محافـل جشـن، محیطهـای تفریحـی و ورزشی و مکانهای استراحت، ممنوع می باشد.

۹.پوشیدن کلاه در کلاس های درس و بالین بیماران و نیز درمانگاهها(محیط های آموزشی) ممنوع است.

۱۰.بـه منظـور کـاهش صـدمه بـه پـا و پیشـگیری از انتقـال عفونـت، اسـتفاده از دمپـایی و صـندل در محـیط هـای آموزشـی و یـا بـالینی بجز اتاق عمل و بخش های مراقبت های ویژه و قلبی ممنوع می باشد.

۱۱.اسـتفاده از عینـک آفتـابی در کـلاس هـای درس و بـالین بیمـاران و نیـز درمانگاههـا(محیط هـای آموزشـی) ممنـوع اسـت، مگـر اینکـه به توصیه پزشک باشد.

۱۲.استفاده از هرگونه لوازم آرایش، ادکلن و عطرها با بوی تند نامتعارف، درمحیط های آموزشی ممنوع است.

۱۳.استفاده از هرگونه پروفایل بدون پوشش و یا پوشش های نامناسب در فضای مجازی ممنوع می باشد.

ماده۶)مصادیق باید ها و نباید های پوشش و آراستگی بانوان:

۱. استفاده از کلاه بدون مقنعه ممنوع است.

۲. استفاده از مژه مصنوعی ممنوع است.

۳. با اسـتفاده از مقنعـه بلنـد(تا زیـر شـانه) و بـا ضـخامت مناسـب تمـامی سـر و موهـا بایـد پوشـیده شـود، بطـوری کـه نـواحی گـردن و ناحیه یقـه لبـاس نیـز پوشـانده شـود. اسـتفاده از روسـری هـای نـازک و کوتـاه، شـال بـه تنهـایی یـا خـارج شـدن مـو از جلـوی سـر و پشت مقنعه، ممنوع می باشد

۴. کاشت ناخن و آرایش هایی در صورت و ناخن که موجب جلب توجه دیگران میشود و اثر درمانی ندارد ، ممنوع می باشد.

۵. پوشیدن بلوز شـلوار بـه تنهـایی و بـدون مـانتوی جلـو بسـته ممنـوع اسـت. همچنـین نمایـان شـدن هـر قسـمتی از بـدن از زیـر مـانتو مجاز نمی باشد.

۶. روپوش و یا پیراهن زنان و مردان باید در تمام مدت حضور در محیط های بالینی بطورکامل بسته باشد.

۷.مشخصات روپوش دانشجویی/ دسـتیاری بـدین ترتیـب اسـت : روپـوش سـفید بلنـد (در حـد زانـو) ،گشـاد، آسـتین بلنـد ،غیـر چسـبان و ضخیم به طوری که لباس زیرآن قابل رؤیت نباشد .

۸.پوشیدن دامن جایگزین شلوار برای بانوان به غیر از موارد خاص مانند بیماری خاص یا دوران بارداری ممنوع است.

۹. حضـور دانشـجویان و دسـتیاران در محـیط هـای آموزشـی بـا مانتوهـای تنـگ یـا خیلـی گشـاد، کوتاه(بـالای زانـو) یـا خیلـی بلنـد، چاکدار، آستین کوتاه، چسبان، بدن نما، دارای رنگ تند و زننده یا سویشرت، شومیز، بلوز، سارافون و تونیک، ممنوع است.

۱۰. پوشـیدن شـلوار کوتـاه (سـاق کوتـاه)، شـلوارک، تنـگ، چسـبان، سـاپورت، لـگ، اسـترچ، خمـره‌ای، شـلوارهای آویـزان، جوراب‌هـای شلواری، شلوار پاره یا وصله دار ممنوع است.

۱۱.به جهت بهداشتی ناخن هـا بایـدکوتاه و تمیـز باشـد. نـاخن بلنـد بـه‌دلیل داشـتن لبـه‌ی تیـز، احتمـال آسـیب بـه دیگـران و تجهیـزات ممنوع می باشد.

۱۲.از آنجائیکـه لاک نـاخن، بـر چسـب هـا ی نـاخن و نـاخن هـای مصـنوعی موجـب تجمـع بـاکتری و افـزایش شـانس انتقـال عفونـت و ایجاد مشکل‌در زمان کار با تجهیزات استریل می‌باشد، داشتن این ناخن ها ممنوع می باشد.

۱۳.اسـتفاده نامتعـارف از جـواهرات در صـورت(نگین بینـی یـا دنـدان)، دسـت و پـا(زنجیر پـا) کـه مغـایر بـا عـرف دانشـگاه باشـد، لـیکن استفاده از جواهرات و زیور آلات متعارف محیط های اداری و دانشگاهی مانند حلقه یا انگشتر ازدواج بلامانع است.

۱۴.پوشیدن جوراب های زنانه و مردانه که تا بالای مچ را بپوشاند ضروری است. پوشیدن جوراب‌های توری مجاز نیست.
۱۵.استفاده از کفش های دارای پاشنه بلند (بالای ۵ سانتی متر) و صدادار و نیز پوشیدن چکمه روی شلوار ممنوع است.

ماده۷)مصادیق باید ها و نباید های پوشش و آراستگی آقایان

۱. آرایش و پیرایش غیر متعارف مو مانند برداشتن ابرو، مش کردن، فرکردن، بافتن مو در پشت و بالای سر، آرایش مو به صورت تیغ تیغی و یا نماد فرقه ای خاص، بلند بودن مو بیش از حد معمول به گونه ای که از یقه لباس پایین تر بیاید و... ممنوع می باشد.
۲. استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه زیورآلات مانند زنجیر، گردن بند ،مچ بند، انگشتر طلا و... (به استثنای حلقه ازدواج) درتمامی محیط های دانشجویی و بالینی ممنوع می باشد.
۳. استفاده از کراوات و پاپیون از هر نوع ممنوع است.
۴. استفاده از البسه زنانه، تی شرت های تنگ و کوتاه، لباسهای اندامی تنگ و چسبان با آستینهای خیلی کوتاه حلقه ای یا رکابی یا یقه باز، شلوارک، لباس راحتی، شلوارهای فاق کوتاه یا فاق بلند، تنگ یا چسبان و شلوارهای پاره یا وصله دار ممنوع است.

ماده۸)پوشش درخوابگاه ها و ورزشگاه ها

۱. پوشش محیط خوابگاه باید متناسب با اماکن خوابگاهی باشد. پوشیدن لباس راحتی و بدن نما به ویژه برای بانوان در هر شرایطی در فضای عمومی خوابگاه ممنوع است.
۲. با توجه به تفکیک جنسیت محیط های ورزشی، پوشش اختصاصی هر رشته ورزشی می تواند متناسب با همان محیط و رشته ورزشی استفاده شود.

ماده ۹)متولی برخورد با تخلفات موضوع آیین نامه

از آنجائیکه تخلفات دانشجویان و دستیاران به حوزه کمیته انضباطی سپرده شده است و کمیته های انضباطی در دانشگاهها زیر نظر معاونت های فرهنگی دانشجویی هستند، بررسی تخلفات به این معاونت سپرده شده است.

در شیوه نامه اجرایی رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان و دستیاران علوم پزشکی، عضو هیات علمی وظیفه اصلی نمره دهی به پوشش و رفتار حرفه ای دانشجو/ دستیار را بر عهده می گیرد و در واقع عضو هیات علمی به عنوان فردی که در بیشترین مدت زمان می تواند رفتار دانشجو/ دستیار را رصد کند، علاوه بر نمره درسی در پایان هر نیمسال، نمره ای به عنوان پوشش و رفتار حرفه ای به دانشجو/ دستیار می دهد و در نهایت با تجمیع نمرات کسب شده از اعضای هیات علمی مختلف برای دانشجویان و دستیاران، «کارنامه پوشش و رفتار حرفه ای» صادر می شود.

کارگروهی ذیل شورای فرهنگی دانشگاه متشکل از معاون فرهنگی و دانشجوئی(رئیس کارگروه)، معاون آموزشی، نماینده مسئول نهاد دانشگاه، نماینده حراست دانشگاه، دبیر شورای انضباطی بدوی دانشجویان دانشگاه و ۲ عضو هیات علمی منتخب شورای فرهنگی دانشگاه اعلام می شود. دبیرخانه کارگروه (مستقر در معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه) پس از بررسی و اصلاح یا تایید، میانگین نمره نهایی مورد قبول خود را به معاونت آموزشی اعلام و ، " کارنامه پوشش رفتار حرفه ای" دانشجو/ دستیار در آن نیمسال تحصیلی صادر می شود.

بدیهی است اعضای هیات علمی موظف به تکمیل فرم ارزشیابی رفتار حرفه ای و پوششی دانشجویان و دستیاران (فرم شماره-۱) و همچنین کارنامه پوشش و رفتار حرفه ای(فرم شماره-۳) و ارائه آن به معاونت آموزشی می باشند.

تبصره: فرم گزارش عدم پای بندی/ تخلفات رفتار حرفه ای و پوششی دانشجویان و دستیاران می بایست توسط معاونت آموزشی به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع گردد.

ماده۱۰)روش تذکر برای دانشجویان و دستیاران ناآگاه یا متخلف

گام اول- ارسال پیامک از طریق دبیرخانه کمیته انضباطی دانشجویان دانشگاه به دانشجو/ دستیار متخلف

گام دوم- تذکر محترمانه شفاهی و صریح به افرادی که در پوشش و شئون اخلاقی، مقررات پوشش و شئون آنرا را رعایت نمی کنند.

گام سوم - در صورت عدم توجه به تذکر شفاهی ، دانشجویان و دستیاران به اداره مشاوره و سلامت روان معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه معرفی می شوند.

گام چهارم- در صورت عدم توجه به تذکرات شفاهی و توصیه های مشاوره ای، دانشجو و دستیار جهت تشکیل پرونده به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع می شود.

ماده۱۱) نمره توصیفی رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان و دستیاران دانشگاه های علوم پزشکی

۱. به منظور تثبیت و نهادینه سازی رفتار و اخلاق حرفه ای در دانشجویان و دستیاران، فرم ارزشیابی توصیفی رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان و دستیاران دانشگاه های علوم پزشکی طراحی گردیده است که در پایان هر دوره توسط اساتید تکمیل و به شرح ذیل در اختیار معاونت آموزش قرار می گیرد. (فرم شماره-۱)

۲. اساتید دانشگاه موظفند با توجه به این شیوه نامه برای رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان و دستیاران به‌صورت مجزا نمره توصیفی (در حد انتظار ، پایین تر از حد انتظار، غیر قابل قبول) را به همراه نمرات آموزشی اعم از تئوری یا عملی صادر نمایند.

تبصره ۱ : لازم است معاونت آموزشی دانشگاه در خصوص نحوه ی تکمیل فرم ارزشیابی توصیفی رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان و دستیاران جلسه توجیهی برای اعضای هیات علمی و مدرسین برگزار نمایند.

تبصره ۲ : در مورد دروسی که بیش از یک عضو هیات علمی مسئولیت تدریس را بر عهده دارند مسئولیت تکمیل کارنامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان و دستیاران آن درس به تشخیص مدیرگروه برعهده یکی از اعضای هیات علمی یا ترجیحاً عضوی است که بیشترین تعداد ساعات تدریس را داشته است.

تبصره ۳ : درصورت درخواست دانشجو/ دستیار، کارنامه ی رفتار و پوشش حرفه ای وی در پایان هر دوره بصورت محرمانه به اطلاع وی خواهد رسید.

تبصره ۴: معاونت آموزشی دانشکده موظف است در صورت اعتراض دانشجو/ دستیار به نمرات صادره، از عضو هیات علمی مربوطه اخذ توضیح نموده و ایشان نیز موظف است ظرف مدت دو هفته توضیحات لازم را به‌صورت مکتوب ارائه نماید.

تبصره ۵: در صورت نیاز به رسیدگی به تخلف دانشجو در شورای انضباطی ، آن شورا نسبت به دعوت از عضو هیات علمی برای شرکت در جلسه شورا یا ارائه توضیحات مکتوب اقدام می نماید.

تبصره ۶ : ارزش عددی درجه ی در حد انتظار ۱، پایین تر از حد انتظار ۰,۵ و غیر قابل قبول، صفر خواهد بود که از این اعداد برای تعیین میانگین نمره توصیفی دانشجو/ دستیار در کارنامه پوشش و رفتار حرفه ای استفاده خواهد شد.

تبصره۷: نمره پوشش و رفتار حرفه ای دانشجو و دستیار در پایان هر نیمسال تحصیلی یا دوره آموزشی ، بر اساس میزان پایبندی به این آئین نامه طبق شیوه نامه اجرایی آن توسط معاونت آموزشی جمع آوری و روند تغییرات آن پایش می شود . همچنین فرم های نمرات صادره توسط اعضای هیات علمی و مدرسین به همراه کارنامه هر نیمسال تحصیلی ، همچون کارنامه آموزشی در سوابق تحصیلی دانشجو/ دستیار نگهداری خواهد شد.

تبصره۸: چنانچه میانگین نمره توصیفی دانشجو/ دستیار در کارنامه وی پایین تر از حد انتظار یا غیر قابل قبول باشد، در نوبت اول به اداره مشاوره و سلامت روان دانشجویان و دستیاران و در صورت تکرار جهت تعیین تکلیف به معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه معرفی و در صورت تشخیص معاون فرهنگی دانشجویی جهت رسیدگی به تخلفات به شورای انضباطی دانشجویان معرفی خواهد شد.

ماده ۱۲) این شیوه نامه با ۱ مقدمه، ۱۱ ماده، ۸۶ بند، ۱۳ تبصره و ۴ گام توسط معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و در تاریخ ۱۴۰۲/۵/۱۵ به تصویب رسیده است و از تاریخ ابلاغ به دانشگاهها لازم الاجرا می باشد.

بسمه تعالی

فرم شماره ۱- ارزشیابی رفتار حرفه ای و پوششی دانشجویان و دستیاران غیر بالینی دانشگاه‌های علوم پزشکی

نام دانشجو/ دستیار : ..... نام رشته تحصیلی : ..... سال تحصیلی / سال دستیاری : .....

شماره دانشجویی : ..... نیمسال تحصیلی : اول / دوم ..... مرکز آموزشی_ درمانی : .....

گویـــــــــــــــه ها	غیر قابل قبول	پایین تر از حد انتظار	در حد انتظار
	۰	۰/۵	۱
۱- به موقع در کلاس های درس حاضر می شود و رفتاری احترام آمیز و صادقانه با سایر دانشجویان/ دستیاران دارد.			
۲- از انجام هرگونه رفتار زننده، بحث و شوخی نامناسب، ناسزا و خندیدن با صدای بلند در کلاس و محیط داخل دانشگاه اجتناب دارد.			
۳- متناسب با آئین نامه dress code پوشش و رفتار حرفه ای را رعایت کرده و از آرایش، لاک و ناخن های مصنوعی استفاده نمی نماید و از مانتو و لباس متناسب با محیط دانشگاهی (دکمه بسته، گشاد، دارای آستین بلند، ضخیم و غیر چسبان) استفاده می نماید. (ویژه خانم ها)			
مجموع نمرات گویه ها			
نمره میانگین درس			

باسمه تعالی

فرم شماره۲- ارزشیابی رفتار حرفه ای و پوششی دانشجویان ودستیاران دانشگاه های علوم پزشکی(بالینی)

نام دانشجو/ دستیار: ..... نام رشته تحصیلی : ..... سال تحصیلی/ سال دستیاری: .....

شماره دانشجویی : ..... نیمسال تحصیلی: اول / دوم..... مرکز آموزشی_درمانی .....

گویـــــــــــــــــــــــــــه‌ها	غیر قابل قبول	پایین تر از حد انتظار	در حد انتظار
	۰	۰/۵	۱
۱-به موقع در کلاس های درس و بخش ها حاضر می شود			
۲-با سایر دانشجویان، دستیاران و بیماران رفتار احترام آمیز دارد			
۳-در رفتار با سایر دانشجویان، دستیاران و بیماران صادق است			
۴-درصورت نیاز به دوستان و بیماران کمک می کند			
۵-با سوال کردن از اعضای هیات علمی و مطالعه فردی تلاش می کند کمبودهای دانشی و مهارتی خود را مرتفع سازد			
۶-خطاهای خود را می پذیرد			
۷-مصالح بیمار را بر منافع خود ترجیح می دهد			
۸-وظایف محوله را به درستی انجام می دهد			
۹-مستندات مربوط به وضعیت بیمار یا مراقبت های انجام شده برای او (مستندات درمانی ویا آموزشی) را به طور دقیق ثبت می کند			
۱۰-در تمامی زمان حضور در محیط دانشکده و یا بیمارستان، دارای پوشش مناسب مطابق ضوابط آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای، می باشد			
۱۱- هنگام معاینه بیمار غیر همجنس از دانشجو یا دستیار همجنس بیمار یا همراه او در کنار بیمار استفاده می کند			
۱۲- از انجام هرگونه رفتار زننده، بحث و شوخی های نامناسب، ناسزا و خندیدن با صدای بلند در کلاس درس و محیط های بالینی بخصوص درمقابل بیماران اجتناب می نماید			
۱۳- از مانتو و یا روپوش سفید بلند (تا حداقل ۵ سانتی متر زیر زانو)، دکمه بسته، گشاد، دارای آستین بلند، ضخیم و غیر چسبان استفاده می نماید. (ویژه خانم ها)			
۱۴- از آرایش، لاک و ناخن های مصنوعی استفاده نمی نماید . (ویژه خانم ها)			
مجموع نمرات گویه ها			
میانگین نمره درس			

فرم شماره۳-گزارش تخلف و عدم پای بندی به رفتار حرفه ای و پوششی دانشجویان ودستیاران دانشگاه های علوم پزشکی

نام و نام خانوادگی دانشجو/ دستیار: .....

سال/نیمسال تحصیلی: .....

شرح تخلف یا عدم پایبندی:

نمره ارزشیابی اختصاص یافته:.....

توصیه های ارائه شده به دانشجو/دستیار:

نام و نام خانوادگی رئیس/ معاون آموزشی

مهر و امضاء:

یادآوری: این فرم در دو نسخه تکمیل می شود: ۱-به شورای انضباطی ارسال می شود۲ -در پرونده آموزشی درج می شود

فرم شماره۴-فرم جمع بندی(کارنامه) ارزشیابی رفتار و پوشش حرفه ای دانشجو/دستیار

نام و نام خانوادگی دانشجو/ دستیار

سال/ نیمسال تحصیلی:

مجموع نمرات:

ردیف	نام و نام خانوادگی عضو هیات علمی	نام درس/بخش	تاریخ	نمره اختصاص یافته

محل مهر / تائید دبیرخانه کار گروه:

منابع و مستندات :

۱. آئین نامه و شیوه نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشگاههای کشور مورخ ۹۱/۵/۱۵

۲. بند الف ماده ۳ فصل اول قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

۳. ائین نامه حفظ حدود و اداب اسلامی در دانشگاهها و موسسات اموزش عالی(مصوبات ۱۱۴-۱۲۱-۱۱۷-۱۱۶)

۴. بند۳ / د ماده ۶ آئین نامه انضباطی دانشجویان جلسه ۳۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی ۶/۱۴/ ۷۴

۵. مصوبه جلسه ۱۹۷ شورای اسلامی شدن دانشگاه ها و مراکز آموزشی ویژه دانشجویان

۶. مصوبه جلسه ۱۹۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹/۳/۱۸ در خصوص مصادیق پوشش (مجاز و غیر مجاز) ویژه دانشجویان

۷. مصوبه شماره ۳۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۸. مواد ۱۵ و ۱۶ مصوبه ۴۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۹. راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب ۵۶۶ جلسه مورخ ۱۳۸۴

۱۰. متن کامل قانون گسترش فرهنگ عفاف و حجاب مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳ /۸۴/۱۰

۱۱. استانداردهای ملی پوشش بیماران و کارکنان موسسات پزشکی وزارت بهداشت ۱۳۸۷/۲/۲۲

۱۲. دستورالعمل آراستگی و شئون فرهنگی و رفتاری در دانشگاه آزاد اسلامی مورخه ۹۷/۶/۲۱

۱۳. کتاب نیم نگاهی به ضوابط پوشش در دانشگاه‌های جهان - خانم نیره قوی

۱۴. کتاب قانون پوشش در دانشگاههای جهان- محمد باقر حیدری نسب

۱۵. مجموعه دستورالعمل رفتار حرفه ای(چک لیست نحوه رسیدگی به مصادیق رفتارهای غیر حرفه ای دستیاران)

۱۶. منشورهای عفاف و حجاب برخی از دانشگاههای کشور نظیر علوم پزشکی تهران،علوم پزشکی قزوین